ЗМІСТ

Розколини

Повна версія документа на **book2go.com.ua**

Про видання

Здавалося б, що спільного між дівчинкою з Каліфорнії XXI ст. і дівчинкою з Німеччини 1940-х років? Відповідь є – це кров. Кожне покоління цього роду страждає через політичні та сімейні катаклізми, спричинені попередніми поколіннями.

Детальний опис і характеристики видання — на сторінці
book2go.com.ua/product/rozkolini-ebook/

НЕНСІ Г'ЮСТОН

РОЗКОЛИНИ

роман

Переклад Івана Рябчія

Nous remercions le Conseil des arts du Canada
de son soutien pour cette traduction

Дякуємо Раді мистецтв Канади за підтримку
в реалізації цього проекту

Conseil des arts du Canada | Canada Council for the Arts

Nancy Huston

Lignes de faille

un endroit où aller
ACTES SUD / LEMÉAC

Ненсі Г’юстон

Розколини

З французької переклав
Іван Рябчій

ВИДАВНИЦТВО АНЕТТИ АНТОНЕНКО
ЛЬВІВ

УДК 821.531-3
Н-24

Ненсі Г'юстон
РОЗКОЛИНИ
Роман
З французької переклав Іван Рябчій

Перекладено за виданням:
NANCY HUSTON
Lignes de faille
roman
© Nancy Huston, 2006
© ACTES SUD, 2006
pour l'édition française
ISBN 2-7427-6259-0
© Leméac Editeur Inc., 2006
pour la publication en langue française au Canada
ISBN 2-7609-2606-4

Чотири покоління — від Другої світової війни до наших днів, — чотири покоління дітей, які хочуть батьківської любові, натомість отримують тривогу і запитання без відповідей. Роман франко-канадської письменниці Ненсі Г'юстон «Розколини» — про дітей, які хочуть жити тут і зараз, але через трагічну історію своєї родини змушені постійно озиратись на минуле. А у минулому — нацисти, Голокост, війна, діти, відібрані у батьків, зламані долі… Роман має оригінальну хронологічну та образну побудову.

У 2006 році за «Розколини» авторка отримала престижну французьку премію «Феміна». Крім цього, Ненсі Г'юстон є лауреаткою Премії Генерал-губернатора Канади за «Пісню долин» (1993) та премії «Інтер» за «Знаряддя мороку» (1996).

Усі права застережено. Жодну частину цього видання не можна перевидавати, перекладати, зберігати в пошукових системах або передавати у будь-якій формі та будь-яким засобом (електронним, механічним, фотокопіюванням або іншим) без попередньої письмової згоди на це **ТОВ «Видавництво Анетти Антоненко».**

Copyright © 2006 by Nancy Huston
© Іван Рябчій, український переклад, 2022
© «Видавництво Анетти Антоненко», 2022

ISBN 978-617-7654-80-2

РОЗКОЛИНИ

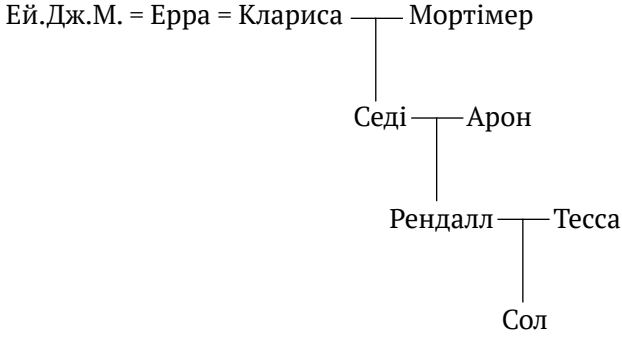

I
СОЛ
2004

Спросоння.

Схоже на те, коли натискають на вмикач — і кімната наповнюється світлом.

Коли я виходжу зі сну, я натхнений насторожений заряджений тіло і голова у справному робочому стані, мені шість років, і я — геній, і це моя перша вранішня думка.

Мій мозок заповнює світ, а світ заповнює мій мозок

я контролюю кожну найменшу його частинку — і володію нею.

Вербна неділя ще дуже рано, та Ей.Дж.М. уже в нас

Мама і тато ще сплять залита сонцем неділя сонце сонце сонце Король-сонце

Сол Соллі Соломон

Я — потік світла раптовий прозорий і всемогутній світло легко заповнює навіть найтемніші і найвіддаленіші закутки всесвіту

у шість рочків здатний усе бачити наповнювати все світлом усе розуміти

Я блискавично вмився й одягнувся, застелив ліжко. Вчорашні шкарпетки і трусики полетіли до кошика для брудної білизни, пізніше цього тижня їх випере, висушить, випрасує і дбайливо складе моя мама, після чого вони опиняться, готові до служби, у нижній шухляді мого комода. Це називається циклом. Усі цикли слід контролювати і переглядати — скажімо, цикл їжі. Їжа циркулює по нашому тілу і перетворюється на нас, отже, слід бути дуже уважними до того, що потрапляє у нас і що має там залишатися. Я — виняток. Я не дозволяю казна-чому потрапляти до свого

тіла: гівняшка, яка виходить із мене, повинна мати здорові колір і консистенцію — адже це теж частина циклу.

Чесно кажучи, я ніколи не відчуваю голоду, і мама ставиться до цього з розумінням, дає лише ті продукти, які мені подобаються і легко циркулюють в мені — йогурти, сирки, макарони, арахісове масло, хліб, пластівці, — мама не наполягає на чіткому розподілі «овочі / м'ясо / риба / яйця», каже, що я сам до цього дійду, коли захочу. Вона робить мені сандвічі, намазуючи майонез на білий хліб без скоринки (яку дбайливо знімає), та навіть у цьому разі я з'їдаю лише половину або чверть — і мені досить. Відкушую маленькі шматочки хліба, змочую їх слиною в роті, потім пхаю їх язиком до губ і ясен, і там вони довго розсмоктуються, бо насправді у мене немає ані найменшого бажання ковтати їх. *Головне — це зберігати ясність думки.*

Тато хотів, щоб я їв як звичайний американський хлопчик. Він часто запитує, як буде з їдальнею, коли наступної осені я піду до школи, але мама відказує, що приходитиме до мене щодня з домашніми обідами, бо інакше навіщо потрібні домогосподарки?

Господь наділив мене цим тілом і цим розумом, і я повинен дбати про них якомога ретельніше, аби скористатись ними повною мірою. Я знаю — у Нього на мене великі плани, інакше він не дозволив би мені народитися в найбагатшому штаті найзаможнішої країни у світі з найдосконалішою зброєю, здатною вмить знищити людство. На щастя, Господь і Президент Буш — добрі друзі. Рай я уявляю великим штатом Техас у небесах, де Господь гуляє по своєму ранчо у ковбойських капелюхові й чоботях, перевіряючи господарку і час від часу, від нудьги, пострілюючи по планеті.

Коли Саддама Хусейна витягнули з його щурячої нори, його давно не мите волосся злиплось від бруду, червоні очі гноїлися, щоки запали, борода була розкудлана. Тато перед телевізором радісно заволав:

— Оце я називаю справжнім розгромом! Усіх дістанемо! Діждете від нас, срані арабські терористи! Кожен отримає на горіхи!

— Рендалле, — зауважила мама, ставлячи перед татом тацю з келихом холодного пива і миску з горішками, — стеж за словами. Ти ж не хочеш, щоб Соллі вважав усіх арабів терористами? Я впевнена, що існують і чемні араби, навіть тут, у Каліфорнії, — просто в колі наших знайомих таких немає.

Мама сказала це нібито жартівливо, та водночас це була правда. Тато одним духом перекинув келих.

— Точно, Тессі, даруй! Ти маєш рацію.

І він голосно зригнув — мама вирішила сприйняти це за веселу витівку, тож засміялася.

У мене чудові батьки, вони досі кохають одне одного, чим не можуть похвалитися більшість дітей у моєму дитячому садку. Їхнє кохання очевидне, адже світлини з весілля у рамках і вітальні листівки досі прикрашають буфет, хоча побралися вони сім років тому! Мама на два роки старша за тата; мені важко в це повірити, але їй *уже тридцять років*, хоча у деяких дітей є матусі і *за сорок років*, а мамі мого друга Браяна *взагалі п'ятдесят* і вона старша за бабусю Седі. Виходить, вона народила Браяна у сорок чотири роки, це бридко, мені складно повірити в те, що люди в такому поважному віці продовжують кохатися! Авжеж, мені відомо, звідки беруться діти, — мені відомо все.

Ім'я мені обрала бабуся Седі. Вона завжди шкодувала, що не дала моєму татові єврейське ім'я, тож вирішила у наступному поколінні не схибити вдруге, а мама не бачила в цьому проблеми. Мама взагалі дуже примирлива людина, вона воліє, щоб усі мирилися з усіма, до того ж Сол — цілком християнське ймення.

Утім, вплив бабусі на моє життя цим і обмежився, бо, на щастя, живе вона далеко, в Ізраїлі, і я її майже не бачу. Я кажу «на щастя», бо тато не дуже її любить, та водночас вона лякає його, він не наважується перечити їй, тому щоразу, коли вона буває у нас, атмосфера стає напруженою, і маму це дуже засмучує. Варто бабусі Седі показати спину, як тато вмить набирається відваги і починає затято її критику-

вати — еге ж, вона ж бо любить роздавати накази та втручатися в те, що її не стосується! А якось він навіть заявив, ніби в тому, що Арон, його коханий татусь, драматург-невдаха, помер так рано, у сорок дев'ять років, винна саме вона; мама тоді сказала, що це абсурд, Арона вбили цигарки і аж ніяк не дружина, але тато відказав, що всім відомий зв'язок між раком і прихованим гнівом, — мені насправді не ясно, що саме він мав на увазі.

Коли татові було стільки, скільки зараз мені, він жив у Ізраїлі і так любив місто Хайфу, що з усіх можливих місцин, де можна було оселитись у Сполучених Штатах, обрав Каліфорнію, бо евкаліпти, пальми, апельсинові дерева й квітучі кущі нагадували йому старі добрі часи. Саме з Ізраїлю тягнеться його нелюбов до арабів, адже тоді він сохнув за арабською дівчинкою, та що там сталось, я не знаю, бо щоразу, як він заводить про це мову, замикається у собі і стає неговірким; навіть для мами це загадкова давня історія кохання.

Бабуся Седі — інвалід. А ще вона ортодоксальна єврейка, на відміну від решти членів родини. Бабуся носить перуку, бо лише чоловік може бачити волосся ортодоксальної єврейки, адже інакше жінка може привабити інших чоловіків і виникне бажання любощів поза священними узами шлюбу. Враховуючи те, що вона вдова і пересувається в інвалідному візку, я сумніваюся, що хтось захоче кохатися з нею, і все ж вона вперто не бажає знімати перуку. Якийсь рабин у Флориді наказав ортодоксальним єврейкам не носити перуки з волосся індусів, бо, мовляв, в Індії поклоняються богам, у яких шість рук і слоняча голова, тому індуски — нечисті, і скверна переходить на єврейок, які носять перуки з їхнього волосся; тож цей рабин велів їм *негайно* купувати нові синтетичні перуки, — однак бабуся вважає, що він перегнув палицю.

Візок — це через аварію багато років тому, та він не заважає бабусі подорожувати. Країн вона бачила більше, ніж усі інші члени нашої родини разом. Її лекції популярні в усьому світі, а її мати, Ерра, Ей.Дж.М., тобто моя праба-

буся, — відома співачка, а мій тато скоро вкриє себе славою у війні в Іраку, а я сам оберу, в чому маю набути слави, втім, з цим проблем не буде, бо у нашій родині слава переходить у спадок.

На відміну від тата, чия мати завжди викладала в усіх поспіль університетах, мені пощастило з мамою, яка сама вирішила вести домашнє господарство, а не тому, що за старих часів так судилося всім жінкам. Її звали Тесс, та я кликав її мамою. Ясно, всі діти називають мам мамами, та часом, коли гуляєш у парку й гукнеш «Мамо!», моя мама обертається і бачить мене — гадаю, це щось неймовірне. «Це ж як дзвінок мобільного телефону, — пояснює мама. — Якщо у когось така сама мелодія, як у тебе, підстрибуєш і тільки потім розумієш: таж ні, це не мені дзвонять».

Ні, це не схоже на мобільний телефон. Мій голос — це МІЙ ГОЛОС. Я — унікальний.

У дитячому садку я хизуюся своїм умінням читати, адже мама навчила мене, коли я ще був у колисці. Сотні разів я чув розповідь про те, як вона підходила до мене, коли я лежав у ліжечку з високими бильцями, показувала мені карточки, вголос читаючи написані на них слова — тричі на день по двадцять хвилин практично від дня мого народження; так я навчився водночас читати і розмовляти, тож я навіть *пригадати* не можу той час, коли я не вмів читати. І всіх дивує мій словниковий запас.

По буднях тата немає з ранку до вечора, бо він понад дві години дістається до Санта-Клари, де має дуже відповідальну роботу: програмує комп'ютери. Зарплатня у нього висока, завдяки чому у нас два автомобілі: «Машин у нас більше, ніж дітей!» — часто жартують вони, адже мама походить з родини, де дітей було шестеро, а машина — одна! Сім'я у неї була католицька, а це означає, що бабуся не мала права голосу, тому продовжувала народжувати, поки вони не опинились у справжній халепі, тоді її попросили припинити. Що ж до батька, то він отримав єврейське виховання, і коли вони з мамою покохали одне одного, то вирішили, що не буде ні вашим, ні нашим, і обрали протестантизм,

що дозволило їм самим вирішувати, скільки народжувати дітей. Грубо кажучи, дружина ковтає пігулку, і тоді чоловік може кохатися з нею, скільки захоче, не утворюючи дитинку в її животі, — саме так я став єдиною дитиною у сім'ї. Якось мамі закортіло ще одну дитину, але тато сказав, що дозволити собі таке вони зможуть лише через рік-другий, однак скільки б дітей не було у родині, конкуренції я не боюся. В Ісуса також було чимало братів, а про них ніхто ніколи не згадує, бо порівняння тут недоречні.

Раз на місяць тато ходить на зібрання чоловіків, які міркують над важливим питанням: як залишатися чоловіками в епоху, коли всі жінки працюють. Не розумію, навіщо йому ці зустрічі, адже мама не працює. Кожен з членів групи має сісти на ящик і поділитися своїми проблемами. Потім вони вислуховують поради інших членів групи і мусять до них дослухатися, а якщо нехтують настановами, то їх урочисто карають. Іноді група у повному складі вирушає у якихось суто чоловічих справах — наприклад, вони ходять у походи, брудно лаючись, відпочиваючи під відкритим нічним небом і мужньо терплячи укуси комарів, адже, мовляв, чоловіки витриваліші за жінок.

Справді, я радий, що народився хлопчиком, а не дівчинкою, бо хлопчиків рідко ґвалтують — хіба що хлопчиків-католиків, а ми не такі!

Якось, запросивши у «Ґуґла» картинки з війни в Іраку, я випадково натрапив на сайт *sanglotweb*, що містив сотні відео та світлин, на яких жінок і дівчат жорстоко ґвалтували, причому на сайті стверджували, що їм дійсно боляче. Що ж, принаймні, судячи зі світлин, їм справді було не до веселощів, особливо коли їх зв'язували і затикали їм роти. Іноді, на додачу до акту в рот, анус або піхву, чоловіки погрожували відрізати їм соски тесаками, та ніколи не виконували свої погрози, — тож, певно, це була бравада. Мухаммед Атта й інші автори теракту 11 вересня за допомогою тесаків примусили літаки врізатись у дві вежі — мені тоді було три роки, і я добре пам'ятаю, як тато покликав мене дивитись, як на телеекрані вежі падали знову і знову, і тато крізь зуби цідив «Кляті араби!» та запивав ці слова пивом.

На столику в моїй кімнаті стоїть маленький комп'ютер — він мій, його оточують м'які іграшки, книжки з картинками, подарунки Ей.Дж.М. та інших членів родини; малюнки, які я приношу з дитячого садка, кріпляться до стін стрічкою «Magic Scotch», яка не псує шпалери, коли її віддирають; а ще на столику є моє ім'я, складене з дерев'яних літер і поставлене на коліщатка: С — О — Л, мама дбайливо вкрила літери золотою фольгою, щоб вони блищали. Завдяки комп'ютеру я можу гратися в ігри самотужки, адже ні братика, ні сестрички не маю, — власне, саме тому батьки мені його і купили, аби я не нудився на самоті. Я можу грати у скрабл, у шашки, у хрестики-нолики і ще у безліч дурнуватих дитячих ігор, де хтось дереться на стіну і потім цілить згори, і якщо вдаться його знешкодити, отримуєш один бал. Та оскільки моя кімната поруч із батьківською і я майстерно контролюю всі свої рухи та вмію ходити навшпиньки безшумно, то я завиграшки вмикаю мамин комп'ютер, поки вона працює внизу, входжу у «Ґуґл» і дізнаюся, що коїться в світі.

Голова у мене ще та! Коли я чистий і їжа циркулює по тілу правильно, я можу обробити будь-яку інформацію. Тож я насичуюсь «Ґуґлом» і перетворююсь на Президента Буша і Господа одночасно. Тато каже, що колись «гугол» був найбільшим із чисел, які людина могла уявити, аж сто нулів після одиниці, та нині уява не має меж. Варто лише завантажити щось — і ось перед тобою коні, пси чи бозна-хто ще ґвалтують дівчат у піхву й анус — клац! клац! клац! — і сперма тварин уже на усміхнених вустах. Мама комп'ютером користується нечасто, і коли вона співає при ввімкненому пилососі внизу, не може почути, як я правою рукою клацаю мишкою, а ліву кладу між ніг і тру. Розум розганяється на повну, шлунок стає порожнім, я почуваюся заведеною машиною. Навіть якщо я не маю на це права, то неважко бути водночас двома і тисячею осіб (уже не кажучи про тварин), і коли все перебуває під ретельним контролем, точно вивірене у часі і структуроване, боятись немає чого.

і у тата це також є?
тішуся,
що я хлопчик

Тицяю я і по трупах іракських солдатів серед барханів — а там ціла панорама! Іноді й не збагнеш, що воно — яка саме частина тіла? Торс? Нога? Все в ошматті старого дрантя, присипане піском, який усмоктав їхню кров, — усе видається дуже сухим. Американські солдати стоять довкола небіжчиків і розглядають їх з виразом: що ж, цього разу пронесло… *що? і це справді була людина?*

Коли я був іще зовсім маленький і тато працював у Лоді в офісі, де зарплатня була невелика, однак не треба було чотири години на день витрачати на дорогу, він щодня сам вкладав мене до ліжечка, співав пісеньку і легенько ляскав по сідничках — колись так з ним чинив його батько. Тепер, коли він пізно повертається з роботи, я вже сплю, тож пісеньок тато мені не співає, та я знаю, що любить він мене не менше, ніж тоді, просто він змушений тяжко гарувати, щоб ми зберігали гідний рівень життя і відшкодовували іпотеку за будинок з двома гаражами в одному з найпрестижніших даунтаунів Каліфорнії. Мама каже, що я мав би пишатися цим.

Тоді, коли він іще співав мені на ніч, моєю улюбленою пісенькою була ось ця — «Сухі кістки»:

Гукнув Єзекиїл: «Сухі кістки!»
Гукнув Єзекиїл: «Сухі кістки!»
Гукнув Єзекиїл: «Сухі кістки!»
Послухайте Боже Слово!
Кістка ступні пов'язана з кісткою ноги,
Кістка ноги пов'язана з кісткою коліна,
*Кістка коліна пов'язана з кісткою стегна…**

* Див. Єзекиїла, 34:1-14.

І тато ляскав мене долонею, підіймаючись із кінчиків пальців на ногах до потилиці, з кожним рядком підвищуючи голос, потім хутко змінював тон і спускався тим самим шляхом. Я це обожнював — тому щоразу, як бачу фото мертвих іракських солдатів або людей, яких розірвало надвоє внаслідок аварії на дорозі, згадую цю пісеньку і кажу собі, що виправити таке не можна, навіть Господові не під силу виправити таке, коли вони потрапляють на небо. Ці груди, цей торс — вони самотні. Ці кістки ноги — не пов'язані ні з чим. І мені сумно, бо коли ти малий і дивишся по телебаченню старі мультфільми, то такі персонажі, як Том і Джеррі, Баґз-Банні і Птах-Бігун, гинуть сотні разів: падають з високої скелі, розбиваються об шосе, потрапляють під величезні каменюки і в бетономішалки, під сокиру і до лопатей вентилятора — та за якусь мить вони знову живі і готові до нових пригод! На жаль, що стосується іракських солдатів, то їхнім пригодам настав кінець.

Мама проти насильства. Вона людина дуже позитивна, і я не бачу підстав позбавляти її ілюзій. Мама стежить за тим, що̀ я дивлюся по телевізору, і це означає «так» — «Покемонам» і «ні» — «Демонові-псу», «так» — «Ведмедикам Ґаммі» і «ні» — «Сімпсонам». Що ж до кіно, то мама вважає мене замалим для «Гаррі Поттера» і «Володаря перснів», що вже саме по собі складно збагнути. Пригадую, як одного разу подружка з дитсадка Діана на мій п'ятий день народження подарувала мені DVD з фільмом «Бембі», то мама не дозволила подивитися, бо думала, що загибель матері Бембі мене травмує. На думку мами, мені ще рано пізнавати смерть, хоча насправді це я захищаю маму. Минулого тижня ми помітили в рівчаку мертву ластівку, і мама стала гладити мене по голівці та примовляти: «Не переживай, дитинко, вона на небі, з Бозею», — і я з риданнями вчепився у її ногу — аби лише її заспокоїти.

Для мами Арнольд Шварценеґґер — це лише губернатор штату Каліфорнія. Вона не бачила жодного фільму за його участі, а я — завдяки приятелеві Браяну та його батькам,

у яких повно старих відеокасет у кімнаті для ігор і в підвалі, — бачив усі три частини «Термінатора», фільми «Стирач» і «Відшкодування збитків». Ще у них є повне зібрання «Зоряних війн» і «Ґодзілла», і це чи то римейк, чи то передчуття подій 11 вересня, адже у фільмі хмарочоси на Мангеттені падають на голови жителям Нью-Йорка, які волають, ридають і розбігаються хто куди. Всі ці фільми можна дивитися досхочу, бо мама Браяна — не домогосподарка, як моя мама, а його няня весь час фарбує нігті і патякає по телефону зі своїм дружком. Шварценеґґер просто неймовірний у ролі робота, він невразливий і непереможний, і коли ранять його людське тіло, він легко розрізує руку скальпелем або вириває собі око, тож я взагалі не переживаю через операцію з видалення родимої плями у липні.

Тато — далеко не атлет і не спортсмен, та влітку він грає з сусідами у бейсбол. Сприймає він це дуже серйозно, адже грав колись зі своїм татом, коли вони жили на Мангеттені. Він купив мені гру, яка називається «База»: ставиш пластикову кулю на підставку і тренуєшся бити по ній пластиковою биткою — хтось біжить по кулю, і все починається знову. Поки тато грає в бейсбол, мама грає зі мною у «Базу». Сусіди часом дивуються, спостерігаючи, як вона десятки разів бігає по кулю, скрикуючи: «Браво, Соле! Молодець! Чудова гра!» Вони думають, що мамі це не цікаво, та я знаю, що вони помиляються, бо материнська любов — саме така. Заміть фантазувати про моє блискуче майбутнє разом зі своїми подружками мама стенає плечима і каже: «І що? Я так м'язи треную!»

Восени я йду до школи і збираюся все слухати, все записувати й одержувати гарні оцінки, однак триматимуся скромно — поки що інші не повинні здогадуватися, що король — це я, єдине можливе Сонце і єдиний Син, Дитя Ґуґла і Господа, безсмертний і всемогутній Син Мережі. Якщо перевернути WWW, вийде MMM — тож, окрім Моєї

Мега-Мами, якій я дав підказки, ніхто не підозрює про глибину і казковий блиск мого мозку, що одного чудового дня врятує всесвіт.

Моя єдина вада — родима пляма на лівій скроні. Вона велика, мов четвертак, кругла, брунатна і м'яка на дотик. Звісно, не аж який недолік, однак тіло — це храм, а з Соломонового храму слід прибирати навіть найменші вади, тому мама записала мене на хірургічне видалення у липні. Тато був проти, але в липні він, певно, буде в Іраку.

Війна в Іраку закінчилася понад рік тому, однак там загинуло чимало американських солдатів. Щоразу, як тато про це думає, це страшенно дратує його, тож мама намагається делікатно змінити тему і спрямовує його думки на щось приємніше. «Кляти те, чого не можеш змінити, — справа марна, Рендалле, — каже вона. — Кожен на своєму рівні робить усе заради безпеки у світі. Президент Буш виконує свою роботу, ти — свою, я — свою».

Мамина робота — це моя безпека, і, здається, у нас найбезпечніший на планеті будинок. Усе влаштоване заради безпеки дітей, — пояснила вона мені кілька тижнів тому. (Мама завжди наполягає на тому, щоб казати мені все чесно, якомога зрозуміліше, нічого не приховувати, і коли вона мені щось каже, то я *вже* про це знаю — так, ніби винайшов сам).

— Це просто здоровий глузд, — каже мама. — Ми прагнемо захистити тебе, то що маємо робити? Ну, як ти сам вважаєш?

Я намагаюся вгадати.

— Надягти на мене курточку, коли йде дощ?

Вочевидь, це неправильна відповідь, однак тато намагається повернути розмову в інший бік.

— Авжеж, краще надягти курточку, ніж брьохатись у багні! — жартує він.

— Ні, — веде далі мама, не зважаючи на татів жарт. — Тут не в погоді справа, а у нашій хатинці. Ми зробили все, щоб для тебе вона була безпечною.

— Так, ми не були певні у її певності, — підхоплює тато, — але й не були певні в її непевності. Бо де набратися певності?

Мама усміхнулася, бо тато намагався бути дотепним, але її усмішка водночас натякала, що перебивати її не варто. Тоді вона попросила мене назвати все, що було зроблено задля безпеки «хатинки». Наприклад, батьки щільно закрили всі розетки, аби я не пхав у них пальці і щоб від струму волосся на моїй голові не ставало дибки, а очі не лізли з орбіт, мов у кота в мультфільмі чи у злочинця, якого Президент Буш засудив до страти на електричному стільці. Батьки обладнали кути кожного столу і барної стійки пластиковими кружальцями, щоб я не вдарився головою, не отримав жахливу рану, з якої б цебеніла кров, і мене б перевезли до лікарні, і наклали шви, а вони сиділи б поруч, біля ліжка, і билися головою об стіну від страху й відчуття провини. Також батьки заблокували важелі, які вмикають плиту, аби я випадково їх не ввімкнув і не обпікся, запхавши руку у полум'я і підпаливши штори, через віщо може згоріти вся хатинка, а я можу позбутися частини шкіри (достоту солдат в Іраку) серед руїн, тим більше що тато якраз підписав нову угоду про іпотеку. Навіть подбали про вбиральню — кришка на унітазі не може впасти на мій пеніс, поки я пісяю (певно, це дуже боляче). Коли хочеться какати, треба кликати маму, щоб вона відчепила застібку й обережно опустила кришку.

Мамі відомо все завдяки курсам «Стосунки між батьками і дітьми». Там ішлося не тільки про те, як убезпечити ваш будинок, а й багато про що інше — скажімо, про повагу до ваших дітей, про те, що до них варто дослухатись, а не мати за дурнів (як вважали раніше), і треба сказати, що мама ніколи не мала мене за дурня. Наша історія дещо нагадувала історію Марії та Ісуса: Марія ніколи не пішла б супроти сина, бо знала про його покликання, тож вона й вирішила тримати все при собі і ховати в своєму серці. Різниця тільки в тому, що я не збираюся завершувати своє життя на хресті.

Коли день хилиться до ночі, мама завжди приходить до мене, сідає на ліжко, і ми разом молимося. Вигадуємо різні

молитви на свій манір: Господа можна попросити про мир в Іраку, про те, щоб іракці повірили в Ісуса, можна також побажати здоров'я і щастя близьким, можна подякувати Господові за такий чудовий квартал. Молитва — це ніби коротка розмова між мною і Господом, хоча його відповідей не чути — у них треба вірити.

— Для мене ти найцінніша істота на світі, — одного вечора, виходячи з моєї кімнати, мовила мама.

— Цінніша за тата? — поцікавився я.

— О, та тут нема чого порівнювати! — відповіла вона сміючись, і я не знав, що означав той сміх, але склалося враження, що то було «так».

Гадаю, мама сприймає тата як годувальника родини й хатню підмогу, вони разом обговорюють такі важливі речі, як новий ремонт у кухні, — та водночас мама дуже переймається татовими вадами. З татом буває — іноді він зненацька скаженіє. Наприклад, минулого жовтня ми втрьох поїхали до національного парку секвой*, стояла чудова осіння днина, всі були в гарному настрої і крокували вздовж шосе, тримаючись за руки. Природа довкола була така прекрасна, що тато пригадав часи, коли жив на узбережжі, і повів розповідь про мандрівку зі своїм батьком до штату Вермонт, де вони заночували просто неба, однак мама весь час його перебивала, адже вона нас так сильно любить і не хоче, щоб нас переїхало якесь авто, тож коли вона чула наближення автомобіля, навіть якщо він був далеко, то казала не сходити зі шляху, і врешті-решт у тата урвався терпець:

— Гаразд! Ми зрозуміли, годі.

— О, коханий, даруй! Закінчуй свою історію, — сказала мама. — Просто маємо переконатися, що Соллі розуміє, наскільки небезпечно сходити з узбіччя, коли чуєш гуркіт двигуна, ось і все.

Однак тато відмовився доказувати, що сталося того дня у Вермонті.

---

* Національний парк секвой — біосферний заповідник у Каліфорнії.

Іншим разом ми були вдома, батьки вже повечеряли, але я все не йшов до столу, бо не хотів їсти, тож ми піднялися на другий поверх, щоб подивитися сімейне кіно по телевізору, та посеред фільму я сказав, що голодний, і попросив маму принести чогось смачненького. Вона спустилася приготувати мені тацю з печивом і молоком, і я був їй дуже вдячний за це, бо вона пропустила найцікавіший момент у фільмі, я подякував, аж раптом тато вибухнув гнівом:

— Тесс, заради Бога, годі потакати всім його забаганкам! Ти ж не його рабиня, ти його мати! Це він має тебе слухатись, а не навпаки!

У мами затрусилися руки, вона поставила переді мною тацю, вона була шокована, адже тато вжив ім'я Господнє всує.

— Поговоримо про це пізніше, Рендалле.

Певно, під час курсів «Стосунки батьків і дітей» їх учили, що дітям шкідливо спостерігати побутові сцени за участі батьків. Мама пройшла різноманітні курси медитації, позитивного мислення, релаксації та самоповаги і стала справжнім майстром у цій галузі, хоча згодом я таки чув їхню сварку в ліжку — вони намагалися зрозуміти, де що пішло не так.

— Можливо, це нагадало тобі сцену з твого дитинства? — обережно припустила мама. Тато невдоволено буркнув. — А може, ти ревнуєш, бо твоя мати ніколи не займалась тобою так, як я піклуюся про Соллі?

Знову почулося бурмотіння і шепотіння тата. Зрештою, вони закінчили цю гру нічиєю і залагодили свої сімейні відносини — та хоч моя кімната поруч з батьківською і нас розділяють лише тонкі двері з фанери, я ніколи не чув, щоб вони кохалися. Можливо, одружені пари кохаються мовчки, у тиші, на відміну від тих, кого можна побачити на сайті *Brutal XXXX*, де всі гучно хекають і голосно стогнуть.

Єдине, щодо чого мої батьки доходять згоди, — це те, що ніхто не може мене лупцювати, чухрати, тріскати — словом, вдаватися до будь-яких тілесних покарань. Це тому,

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.